

Sygn. akt VII U 1595/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 czerwca 2018 r. w Warszawie

sprawy W. K. (1) (płatnika składek)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem W. K. (2) (ubezpieczonego)

na skutek odwołania W. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

z dnia 5 maja 2017 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W. K. (1) w dniu 23 listopada 2017 r. wniosła odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji w/w organu rentowego z dnia 5 maja 2017 r., nr: (...). Odwołująca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji oraz orzeczenie, że W. K. (2) nie był osobą z nią współpracującą w okresie od dnia

1 stycznia 1999 r. do dnia 30 czerwca 2006 r. Ubezpieczona stwierdziła, że w okresie do dnia 31 grudnia 1998 r. zainteresowany był osobą współpracującą przy prowadzeniu z nią działalności gospodarczej jako płatnikiem składek, jednak z dniem 1 stycznia 1999 r. zaprzestał całkowicie współpracy. W ocenie odwołującej w związku z wejściem od dnia

1 stycznia 1999 r. reformy ubezpieczeń społecznych, pracownik biura księgowego zajmującego się sprawami jej firmy, błędnie dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych zainteresowanego od dnia 1 stycznia 1999 r. Dalej podkreśliła, że dopiero po stwierdzeniu nieprawidłowości podczas prowadzonego przez organ rentowy postępowania zainicjowanego wnioskiem płatnika składek, złożone zostały stosowne korekty dokumentów zgłoszeniowych, rozliczeniowych oraz wyrejestrowujących W. K. (2) z ubezpieczeń. Ponadto ubezpieczona podniosła, że zainteresowany nie pomagał jej przy prowadzeniu firmy doraźnie i dorywczo oraz nie miał żadnego wpływu na prowadzoną przez nią działalność gospodarczą. Odwołująca stwierdziła, że W. K. (2) nie czerpał korzyści z uzyskiwanych przez nią z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, ponieważ sam uzyskiwał dochody mogące zapewnić utrzymanie z wykonywanych przez siebie prac dorywczych (k. 2 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 listopada 2017 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 30 czerwca 2006 r. zainteresowany nie posiadał innego tytułu do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom niż współpraca przy prowadzeniu działalności gospodarczej odwołującej.

W ocenie Oddziału zgodnie z danymi z Kompleksowego Systemu Informatycznego organu rentowego, ubezpieczona w bieżąco składanych dokumentach rozliczeniowych wykazywała zainteresowanego jako osobę współpracującą oraz dokonywała wpłat z tego tytułu. Organ rentowy wskazał, że z przepisów art. 8 ust. 11 i art. 13 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, iż objęcie obowiązkowymi ubezpieczeniami z tytułu współpracy następuje od dnia faktycznego jej rozpoczęcia do dnia zakończenia (k. 3 a. s.).

Sąd postanowieniem z dnia 16 stycznia 2018 r. na podstawie art. 477¹¹ § 2 k.p.c. zawiadomił zainteresowanego W. K. (2) o toczącym się postępowaniu

z odwołania W. K. (1) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział

w W. oraz, że w terminie 14 dni od doręczenia niniejszego zawiadomienia, może przystąpić do sprawy (k. 10 a. s.).

Sąd ustalił następujący faktyczny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w piśmie z dnia 22 maja 2009 r. wskazał, że zainteresowany podlegał ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia 20 grudnia 1995 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. jako osoba współpracująca (akta ZUS).

Zgodnie z pismem Naczelnika Urzędu Skarbowego W.-T. z dnia 30 maja 2018 r., zainteresowany figuruje w systemach informatycznych w/w urzędu od dnia 1 grudnia 1995 r. jako współnik Bar (...) S. C. M. S. W. K.. Ponadto zainteresowany w zeznaniu podatkowym PIT-36 wykazał przychody i dochody za 2006 r.

z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej w spółce (k. 25 a. s., akta ZUS).

Odwołująca pismem z dnia 8 marca 2017 r. złożyła korekty dokumentów zgłoszeniowych, rozliczeniowych i wyrejestrowujących zainteresowanego z ubezpieczeń społecznych obejmujących okres od stycznia 1999 r. do czerwca 2006 r. z uwagi na to, że nie był on osobą współpracującą z nią przy prowadzeniu działalności gospodarczej (akta ZUS).

Zgodnie z wydrukami podsystemu KONTROLA należącego do Urzędu Skarbowego W.-T. odwołująca wykazała za 2006 r. przychód małżonka W. K. (2) z tytułu wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej w kwocie 36481,42 złotych oraz dochód w kwocie 10082,20 złotych (k. 27- a. s.).

Odwołująca w spornym okresie prowadziła bar na ulicy (...) na T. w ramach zarejestrowanej pozarolniczej działalności gospodarczej. Ubezpieczona nikogo nie zatrudniała w barze za wyjątkiem zainteresowanego, który pomagał jej jako osoba współpracująca w latach 1995-1999. Odwołująca rozliczała się wspólnie z zainteresowanym składając PIT-y za lata 1999-2006, pod którymi podpisywali się. Dodatkowo opłacali razem czynsz za mieszkanie. Obecnie bar prowadzony jest przez zainteresowanego i M. S. (2) w formie założonej spółki cywilnej (zeznania odwołującej i zainteresowanego, k. 21-23 a. s.).

Organ rentowy w dniu 7 kwietnia 2017 r. na podstawie art. 61 § 1 i 4 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawiadomił odwołującą i zainteresowanego o wszczęciu na żądanie strony postępowania

w sprawie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym zainteresowanego jako osoby współpracującej z odwołującą przy prowadzeniu działalności gospodarczej (akta ZUS).

Po zakończeniu postępowania, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział

w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 5 maja 2017 r., nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 13 pkt 4 i art. 68 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy stwierdził,

że W. K. (2) jako osoba współpracująca z odwołującą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek Bar (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 30 czerwca 2006 r. Oddział wskazał, że zgodnie z analizą zapisów w systemie informatycznym zainteresowany został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych przez odwołującą z tytułu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej oraz, że ubezpieczona wykazywała zainteresowanego jako osobę współpracującą i dokonującą wpłat składek z tego tytułu. Ponadto organ rentowy podniósł, że w złożonych zeznaniach w dniu 4 października 2006 r. odwołująca stwierdziła, iż zainteresowany był osobą współpracującą (akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach sprawy, w tym akt rentowych oraz w części w oparciu o przesłuchanie w charakterze stron odwołującej i zainteresowanego.

Dokumenty, w oparciu o które Sąd oparł rozstrzygnięcie, są wiarygodne, rzetelne i stanowiły wartościowy materiał dowodowy w sprawie. Strony postępowania nie wnosiły zastrzeżeń do treści z nich wynikających, dlatego też Sąd uznał je za pełnowartościowe.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania stron w zakresie, w jakim wskazywali, że odwołująca prowadziła działalność gospodarczą w spornym okresie czasu oraz, że do 1999 r. zainteresowany miał status osoby współpracującej, co nie było kwestionowane w niniejszym postępowaniu. Sąd dał wiarę również zeznaniom, z których wynika, że ubezpieczona wraz

z mężem wspólnie rozliczała się składając PIT-y za lata 1999-2006, pod którymi podpisywali się, jak również okoliczności, że obecnie bar prowadzony jest przez zainteresowanego

i M. S. (2) w formie założonej spółki cywilnej. Jednocześnie Sąd nie uznał za wiarygodnych wskazań, jakoby zainteresowany po 1999 r. nie współpracował z odwołującą

w ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej oraz, że był on zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych do 1999 r., a następnie wyjechał do Niemiec, gdzie pracował na budowach. W ocenie Sądu wskazania te są nieoparte żadnymi dowodami,

a w części są sprzeczne z dokumentami zgromadzonymi w niniejszej sprawie. Należy wskazać, że odwołująca dopiero pismem z dnia 8 marca 2017 r. złożyła korekty dokumentów zgłoszeniowych, rozliczeniowych i wyrejestrujących zainteresowanego z ubezpieczeń społecznych obejmujących okres od stycznia 1999 r. do czerwca 2006 r. W związku z tym Sąd uznał, że wbrew twierdzeniom ubezpieczonej, zainteresowany był zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w spornym okresie czasu i z tego tytułu były odprowadzane za niego składki do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ponadto zdaniem Sądu zainteresowany nie zdołał udowodnić, że faktycznie wyjechał do Niemiec i w spornym okresie zajmował się robotami budowlanymi. W. K. (2) nie dysponował żadnym dowodem na to, że przekroczył granicę polsko-niemiecką, dlatego też Sąd uznał jego zeznania w tym zakresie za niewiarygodne.

Sąd uznał tak zgromadzony materiał dowodowy za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. K. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 5 maja 2017 r., nr: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było ustalenie, czy W. K. (2) współpracował przy prowadzeniu działalności gospodarczej z W. K. (4) w okresie od stycznia 1999 r. do czerwca 2006 r. i w konsekwencji, czy powinien on w spornym okresie podlegać z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8

i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

W myśl art. 13 pkt 5 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby współpracujące – od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej albo umowy zlecenia do dnia zakończenia tej współpracy.

Jednocześnie ustawa definiuje osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, za którą uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione, rodziców, macochę

i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia.

Wobec powyższego warunkiem, jaki jest konieczny do uznania danej osoby za osobę współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, jest zaliczenie tej osoby do kręgu osób najbliższych dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Sąd zważył, że może być uznana za taką tylko osoba, która poza łączącym ją z prowadzącym działalność gospodarczą pokrewieństwem, pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Przy określeniu prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego należy brać pod uwagę następujące okoliczności: wspólny adres zameldowania (zamieszkania), prowadzenie wspólnego budżetu domowego czy współpraca w załatwianiu codziennych spraw życiowych.

Należy jednak podkreślić, że o statusie osoby współpracującej decydują trzy przesłanki, tj. bycie w kręgu osób bliskich enumeratywnie wymienionych, pozostawanie członka rodziny we wspólnym gospodarstwie domowym oraz „współpraca” przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Wszystkie wymienione wyżej przesłanki muszą występować łącznie (poruszone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa 1730/15). Współpraca z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą nie wynika z czynności prawnej, lecz jest konsekwencją faktycznej współpracy podmiotów wymienionych w treści art. 8 ust. 11 ustawy systemowej (poruszone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 października 2015 r., sygn. akt III AUa 766/15).

W niniejszej sprawie Sąd przyjął, że przez cały okres sporny, a więc w latach 1999-2006 odwołująca zamieszkiwała z zainteresowanym pod jednym adresem i prowadziła z nim wspólnie gospodarstwo domowe. W tej kwestii nie ma żadnego formalnego znaczenia okoliczność, że małżeństwo pozostawało rzekomo w nieformalnej separacji. Przez okres ujęty w zaskarżonej decyzji organu rentowego, odwołująca wspólnie z zainteresowanym rozliczała się z podatków wypełniając i podpisując dokumenty PIT. Dodatkowo w spornym okresie czasu małżonkowie opłacali razem czynsz za mieszkanie, co jest również okolicznością wskazującą, że zainteresowany nie wyjechał do Niemiec na budowę. W toku postępowania sądowego W. K. (2) nie wykazał, aby faktycznie pracował za zachodnią granicą Polski, do czego był niewątpliwie zobowiązany na podstawie art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Sąd zważył, że przez cały okres sporny odwołująca opłacała za zainteresowanego składki i nie wyrejestrowała go z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. W ocenie Sądu jest to kolejny dowód wskazujący, że w istocie zainteresowany faktycznie był osobą współpracującą z odwołującą przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Z logicznego punktu widzenia wynika, że w interesie płatnika składek jest wyrejestrowanie osoby współpracującej z ubezpieczeń społecznych, co przekładałoby się na mniejsze koszty prowadzenia działalności gospodarczej. Ubezpieczona w odwołaniu co prawda powoływała się na błąd pracownika biura księgowego, który w jej ocenie błędnie dokonał zgłoszenia

do ubezpieczeń społecznych zainteresowanego, jednakże tej kwestii też nie zdołała wykazać w toku postępowania przed Sądem. Nie zważając jednak na powyższe, zgodnie bowiem

z poglądem wyrażonym w podobnej gatunkowo sprawie, „to płatnik jest zobowiązany do wyliczenia składki, zatem okoliczność korzystania (...) z usług profesjonalnego biura rachunkowego, czy programu do wyliczenia

wysokości składek nie zwalnia (...) z obowiązku opłacenia składek w terminie i w prawidłowej wysokości. Błąd biura rachunkowego, czy też ewentualny błąd programu komputerowego w takim wypadku obciąża stronę zobowiązaną do obliczenia i opłacenia składek.” (poruszone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 września 2012 r., sygn. akt III AUa 409/12)

Sąd zważył, że całość okoliczności przedstawionych w toku niniejszego postępowania powoduje jednoznacznie, że zainteresowany po okresie obejmującym lata 1995-1999, w dalszym ciągu współpracował z odwołującą przy prowadzeniu przez nią działalności gospodarczej w latach 1999-2006. Dlatego też Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w sentencji.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć odwołującej.

MK